

cind castelele construite de copii. Ni s-a atras parcă atenția că povestea celui Ioan fără Țară este o poveste veche, atât de veche încât ar putea fi un basm, o legendă, un mit. E adevărat că spectacolul a avut și părți lungi, aride, lipsite de relief, acestea corespunzând pasajelor de cronică neprelucrată; după cum, însă, a înregistrat și momente de intens dramatism, cum a fost înfruntarea celor două regine-mame în puter-nica și umana interpretare a Dinei Cocea și

o Olgăi Bucătaru sau dilema gentilomului pus să-l ucidă pe adevăratul moștenitor al tronului, micul prietăr Arthur, în interpretarea nuanțată a lui George Motto. Dincolo de unele nepotriviri de distribuție și de unele momente plictisitoare, care puteau fi animate, rămâne acest spectacol ca un fapt de cultură și de artă necesar, frumos, de imitat.

Dumitru Solomon

Interferențe

FLORIAN POTRA

Sincronism

În programul Teatrului Național din Capitală pe stațiunea în curs, figurează, după cum se știe, și un shakespearian Richard III, în regia lui Horea Popescu, protagonist fiind Radu Beligan. Asta, pe de o parte. Pe de altă parte, continuându-și beneficul program de „re-citire” a unor pelicule importante, „România film” anunță intrarea în propria rețea națională de săli a cunoscutelor versiuni cinematografice Richard III, cu Laurence Olivier, regizor și interpret principal (1956).

Se naște, ba chiar s-a și născut, un fel de întrebare-litigiu: este bine ca, înaintea unei premiere teatrale, publicul să fie ispitit să vadă același text într-o adaptare filmică de largă circulație, de mult consacrată? Spectatorul care vede filmul se va mai duce apoi și la teatru pentru Richard III? Sau, dimpotrivă, cele două genuri de spectacol se vor „deranja” reciproc, „furându-și” unul altuia pu-

blicul? Evident, teatrul — și mai ales Naționalul bucureșten — are un coeficient constant de aficionados, pe care nici o capodoperă filmică nu-i va putea clinti din staluri și din loji. Dar, dincolo de acești pasionați credincioși: „marja” de spectatori noi, mai cu seamă tineri, care se cuvine să fie cucerită, dobândită în plus? Nu se va „rătăci” ea — pentru teatru — în semiobscuritatea cinematografelor?

S-ar părea că nu există motive de îngrijorare, deoarece în loc să se concureze necloial și să se excludă reciproc, aceste mijloace de comunicare se susțin, se întregesc, stimulând în public apetitul și gustul pentru confruntarea și comparația întregitoare. Așa cum televiziunea n-a dus la o scădere a numărului de cititori ai ziarelor, și implicit a tirajelor diferitelor publicații de presă, tot așa cinematograful și televiziunea nu provoacă diminuarea

publicului teatral, ba sînt în stare chiar să-l sporească, eventual, prin fortificarea curiozității și a interesului artistic. După cum teatrul, cinematograful și TV împreună ar putea, la fel de bine, să contribuie la creșterea indicelui de cititori, frecvențatori ai bibliotecilor sau cumpărători de carte. În cazul specific al lui Richard III, o editură ca „Univers” și-ar confirma vocația și eficacitatea prin prezența (standuri cu vânzare) alături în holul teatrului, cit și în holurile cinematografelor, cu traducerea lui Richard III, în colecția „Thalia” sau în alte volume conținând opera marelui clasic universal. Iată, astfel, una din multiplele ocazii de „sincronism”, de omogenitate a inițiativelor culturale.

În ceea ce privește raportul concret determinat de apariția simultană a filmului și a spectacolului scenic Richard III, ar fi de luat în considerare, pe lângă cele strict sociologice și economice, și semnificative, delicate, aspecte de ordin estetic și psihologic. De aceea, fără a avea pretenția și nici căderea unei arbitrarități (solomonice) a situației, mi-aș permite sugestia următoare: filmul Richard III să-și străbată itinerarul firesc prin cinematografele din țară, pentru ca, după premiera Naționalului, să-și facă reparația și pe ecranele Capitalei, inițiind un posibil, necesar chiar, și viu dialog Laurence Olivier-Horea Popescu sau Radu Beligan-Laurence Oliver.